

Hvornår bliver man indhentet af sin fortid?

Steffen Pihlblad og Johan Tufte-Kristensen

Emnet

Voldgiftsinstituttets inhabilitetspraksis

Sagerne

Kendelser om dommere og
formandskabsafgørelser om
voldgiftsdommere

U 2016.724 H: Den tidligere klient

Tæt, langvarig og 12 år gammel
klientrelation til et selskab, der senere er
fusioneret med parten → ikke inhabil.

Hvad ville Instituttets formandskab gøre?

U 2014.2898 H: Udtalelserne

Uforbeholdne offentlige udtalelser om
specifikke problemstillinger med
betydning for sagen → **inhabil.**

Hvad ville Instituttets formandskab gøre?

”Klostergården er sluppet igennem, men det er der ikke flere andelsboligforeninger, som gør, medmindre det er kreditors ønske.”

HK (🇳🇴) 4. april 2016: Ægtefællen i advokatfirmaet

Dommerens ægtefælle var partner i et mindre advokatfirma, som partens advokat også var partner i → **inhabil.**

Hvad ville Instituttets formandskab gøre?

U2016.149H: Domsmand og forurettede venner på Facebook

- Tiltalte bliver med stemmerne 2-1 dømt for ved skub at have overfaldet forurettede, som er lokalpolitikker, under en demonstration mod statens salg af DONG-aktier.
- En af de medvirkende domsmænd var registret som "ven" på Facebook med forurettede.
- Tiltalte påstår dommen ophævet og hjemvist pga. domsmandens inhabilitet.

U2016.149H, forts.

Det lægges til grund:

- At domsmanden og forurettede er venner på Facebook
- 10 måneder forud for forhandlingen: Domsmanden roser forurettedes præstationer på TV: "Du var fremragende".
- 1 måned forud for forhandlingen: Roser forurettedes udtalelse om karrierekvinder.
- 2 år og 8 måneder forud for forhandlingen: Domsmanden udtaler sig negativt: ("Latterligt") om Liberal Alliance politikerens Lars Dueholms kritik af forurettede i forbindelse med en debat om et politisk emne.
- Domsmanden har i to tilfælde kort svaret på disse tilkendegivelser ved at "like".
- Ingen af tilkendegivelserne mv. omhandler ikke straffesagen.

U2016.149H, forts.

Forurettede:

- Bekræfter Facebook-venskabet, men han kender ikke domsmanden personligt. Han har aldrig talt med ham eller hilst på ham.
- Har en enkelt gang eller to set domsmanden på en bar, hvor de åbenbart begge kommer.
- Er medlem af et parti og har mange politisk interesserede Facebook-venner.

U2016.149H, forts.

Højesteret:

”... Det følger af Højesterets praksis, at bestemmelsen i [retsplejelovens] § 61 har et dobbelt formål, nemlig dels at undgå en reel risiko for, at afgørelsen i den konkrete sag påvirkes af uvedkommende hensyn, dels at undgå, at der hos parterne eller omverdenen opstår mistillid til upartiskheden hos bl.a. de domsmænd, der skal medvirke i sagen. Det sidstnævnte indebærer, at en domsmand er inhabil, hvis der på grund af domsmandens tilknytning til sagen eller sagens parter kan rejses tvivl om domsmandens fuldstændige upartiskhed.

...

§ 61 skal i øvrigt fortolkes i lyset af artikel 6, stk. 1, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, hvorefter enhver har ret til rettergang for en uafhængig og upartisk domstol, og den hertil relaterede praksis fra Menneskerettighedsdomstolen.”

Højesteret, forts.

”Den omstændighed, at [domsmanden] på Facebook er registreret som »ven« med [forurettede], og den interaktion, der har været på Facebook mellem domsmanden og [forurettede], er ... ikke egnet til at rejse berettiget tvivl om [domsmandens] fuldstændige upartiskhed i straffesagen, jf. retsplejelovens § 61 ... som fortolket i lyset af artikel 6, stk. 1, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.”

Voldgiftsinstituttets praksis: Voldgiftsdommer har deltaget i advokats bryllup

- Indklagedes advokat bringer V i forslag som sidevoldgiftsdommer i en sag, hvor der skal nedsættes en voldgiftsret bestående af et panel på tre voldgiftsdommere.
- V – og de øvrige voldgiftsdommere – bliver bedt om at afgive sædvanlig erklæring om uafhængighed mv.
- V oplyser: ”Jeg har deltaget i private sammenkomster med indklagedes advokat og hendes ægtefælle.”
- Instituttet beder V om at uddybe sin erklæring med ”... antallet af private sammenkomster, og den nærmere karakter af disse samt om [V] forventer at deltage i lignende sammenkomster med indklagedes advokat i fremtiden.”

Instituttets praksis, forts.

- V oplyser, at de omtalte private sammenkomster ”dækker primært over, at jeg deltog i indklagedes advokats bryllup i august 2014. Herudover har vi som uafhængige gæster mødtes til enkelte private fester inviteret af andre.”
- Klageren gør indsigelse, idet han ”finder, at der er en for tæt personlig relation mellem [V] og [indklagedes advokat], når [V] har deltaget i [indklagedes advokats] bryllup i august 2014. Et bryllup er en privat og personlig begivenhed.”

Instituttets praksis, forts.

Voldgiftsinstituttets formandskab:

”Det er formandskabets opfattelse, at det forhold, at [V] deltog som gæst ved [indklagedes advokats] bryllup i august 2014 - ca. 4 måneder før udpegningen som voldgiftsdommer i denne sag - kan give anledning til at skabe berettiget tvivl om V's habilitet. Når dette ses i sammenhæng med, at der faktisk er gjort indsigelse mod V's habilitet, er det formandskabets opfattelse, at V ikke kan udpeges som voldgiftsdommer i sagen.”

Voldgiftsinstituttets praksis: Fjendskab mellem advokat og voldgiftsdommer

- Indklagedes advokat bringer V i forslag som sidevoldgiftsdommer i en sag, hvor der skal nedsættes et panel på tre voldgiftsdommere.
- V - og de øvrige voldgiftsdommere - afgiver erklæringer om uafhængighed mv. uden forbehold.
- Klagerens advokat gør indsigelse:
 - "V har udvist et sådant forsøg på at involvere personligt engagement i sager, vi førte for klienter, at jeg ikke vil være tryk ved at have ham som voldgiftsdommer".
 - "Flere kolleger har overfor mig oplyst, at V har tilkendegivet at have et betydeligt modsætningsforhold til mig personligt..., idet jeg repræsenterede [X], som er bror til [V's] fader, i et økonomiske mellemværende efter at brødrenes virksomhed var gået konkurs."

Indsigelse, forts.

- Klager oplyser videre: "At der består et hadefuldt forhold fremgår også af et brev, som [V] har underskrevet, og som blev sendt til [X], i forbindelse med, at [X] havde sendt en bårebuket i anledning af at [V's] far var afgået ved døden. Det fremgår bl.a. af brevet, at [V] betragtede det som en hån, da han efter 20 år uden kontakt modtog en bårebuket til faderens kiste fra den bror, som havde ruineret ham."
- V: "Der er ikke - og har ikke fra min side været - noget personligt modsætningsforhold. ... I de maksimalt 5-10 sager, hvor Jeg og klagerens advokat har repræsenteret klienter, som var modparter, har vi naturligvis begge – på den måde vi nu engang hver især optræder – bestræbt os på at varetage vores respektive klienters interesser bedst muligt."
- V: "Klagerens advokat har ingen andel i min families dramatiske opgør, som udspandt sig for 26 år siden. Dette - samt det anførte brev i anledning af begravelsen - er et rent familieanliggende".
- V: "... Jeg har absolut ingen problemer med at erklære, at jeg ikke har nogen hverken positiv eller negativ opfattelse, mening eller holdning til klagerens advokat, der på mindste måde vil påvirke hverken mig eller min bedømmelse som voldgiftsdommer."

Formandskabets afgørelse

- ”De beskrevne omstændigheder vedrørende [V’s] familie giver efter formandskabets vurdering ikke grundlag for at antage, at der foreligger et konstaterbart modsætningsforhold mellem klagerens advokat og [V]. Der foreligger derfor ikke berettiget tvivl om [V’s] upartiskhed og uafhængighed i forhold til at virke som voldgiftsdommer i den foreliggende sag.”

Formandskabets afgørelse, forts.

”Formandskabet har ved vurderingen lagt vægt på, at begivenhederne udspandt sig for længe siden, og at der ikke er godtgjort at klagerens advokat har været personligt involveret i det omtalte opgør i [V’s] familie.”